

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003629

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слива Андрій Олександрович

2. Andrii O. Slyva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-9312-2441

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 033 Філософія

Дата захисту: 08-09-2026

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання

Місце роботи здобувача: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16146

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.01

Тема дисертації:

1. Соціоцивілізаційні орієнтири трансформації українського суспільства
2. Socio-Civilizational Guidelines of the Transformation of Ukrainian Society

Реферат/анотація:

1. У дисертації автором вперше було заявлено основною метою дослідження комплексний соціально-філософський аналіз особливостей соціоцивілізаційних орієнтирів трансформації українського суспільства в інформаційно-комунікативному світі глобалізаційних змін, а також представлено розгорнутий аналіз вітчизняного науково-дослідницького дискурсу формування державної ідентичності в історично-визначальних умовах збройної боротьби з російською федерацією за державницький суверенітет своєї країни. У контексті сучасних глобалізаційно-інформаційних процесів, європейської та євроатлантичної інтеграції України, її утвердження у світовому цивілізаційному просторі як унікальної регіональної цивілізації, особливої актуальності набуває міждисциплінарний аналіз послідовної адаптації українського суспільства до демократичного простору культурно-нормативних орієнтирів Європейського Союзу при неухильному збереженні та примноженні ментальних рис глибинних національних традицій, особливостей багатовікової самобутності, ціннісно-сміслових структур соціокультурної реальності. Доведено, що унікальний ресурс суспільного феномену державної ідентичності в умовах глобалізаційних змін стає

вихідним моментом процесу формування політико-правової стабільності та національної безпеки в країні за умови, коли більшість суспільних верств населення потенційно мобілізуються навколо конкуруючих пропозицій представлених у демократичному просторі державотворчих процесів, свідомо обираючи єдині точки дотику та фіксуючи їх у конституційних та інших законодавчих постулатах. Обґрунтовано, що комплексний соціально-філософський аналіз розуміння суспільного феномену державної ідентичності забезпечує органічний синтез етнічної, національної, громадянської та культурної ідентичності, як різних форматів колективного співіснування, соціальної інтеграції та створення стабільного нормативно-правового життєвого простору на теренах нашої країни. Представлено процедуру змістовного наповнення принципів системності, суб'єктності, історизму, комплексності/мультидисциплінарності, динамічності тенденційності/змінності, емпіричності та методичної чутливості, легітимності та нормативності та контекстуалізації, які розширюють можливості як міждисциплінарного, так і структурно-деталізованого аналізу ключових понять дослідження – соціоцивілізаційного виміру, державної ідентичності та життєвої сили нації. Автором проаналізовано світоглядно-орієнтаційні характеристики українського регіонального цивілізаційного поступу крізь призму природного соціокультурного, господарсько-економічного та дослідницько-освітнього потенціалу з точки зору їх стратегічного ресурсу укріплення геополітичного статусу України у конкурентному середовищі планетарного спільносвіту. Здійснюючи відповідний змістовний аналіз діалектичної динаміки процесів співвідношення консолідації і конфронтації та їх впливу на ефективність соціального управління в українському суспільстві, яке зазнає зовнішньої збройної агресії, було запропоновано такий теоретико-методологічний механізм подолання зазначених суперечностей як знаходження практично-діяльнісної межі суспільного балансування між впливами елементів консолідації/конфронтації, що дає змогу забезпечити внутрішню соціальну стабільність в державі та зміцнити її обороноздатну міць. Визначено два принципові підходи: 1) принцип базових цінностей і стереотипів, які приймаються всім суспільством без винятку, не викликають суперечок, мають обмежений обсяг, визначений вимогами воєнного стану, забезпечуючи тим самим колективну життєздатність спільноти; 2) принцип базових цілей і конкретно-діяльнісних засобів реалізації соціально-економічних проектів і програм, він забезпечує досягнення стану консенсусу в суспільстві допускає дискурсивний простір обговорення та демократичні способи прийняття рішень. Доведено, що соціально-економічний характер реалізації зазначених принципових підходів оборонної політики воєнного стану забезпечує умови виживання нації та пов'язані з толерантними засобами корегування дій, які не всіма приймаються як найкращі, але спрямовані на досягнення захисту національного суверенітету та спільного громадянського блага. Здійснюючи аналіз вітчизняного наукового дискурсу у дослідженні процесу концептуалізації державної ідентичності в критичних умовах збройної агресії, було зазначено, що вона формується на перетині трьох базових рівнів: національного, громадянського та культурно-цивілізаційного й є результатом осмислення історичного досвіду, спільних цінностей і політичної легітимності держави. Показано, що дебати між примордіалістськими та конструктивістськими поглядами, а також критичні студії у царинах політології, соціології та філософської антропології підкреслюють складність зазначеного поняття та необхідність додаткового аналізу різноманітних точок зору. Простежено процес формування європейських модусів диспозиції державна ідентичність/наднаціональна ідентичність в контексті постмодерного політичного життя глобалізованого світу.

2. In the dissertation, for the first time, the author declared as the main purpose of the research a comprehensive socio-philosophical analysis of the peculiarities of the socio-civilizational guidelines of the transformation of Ukrainian society in the information-communicative world of globalization changes, and also presented an extended analysis of the domestic scholarly discourse on the formation of state identity in the historically decisive conditions of the armed struggle against the Russian Federation for the state sovereignty of Ukraine. In the context of contemporary globalization-information processes, the European and Euro-Atlantic integration of Ukraine, and its establishment in the world civilizational space as a unique regional civilization, particular relevance is acquired by the interdisciplinary analysis of the consistent adaptation of Ukrainian society to the democratic space of the cultural and normative guidelines of the European Union while preserving and multiplying the mental traits of

deep national traditions, the peculiarities of centuries-old originality, and the value-semantic structures of socio-cultural reality. It is proved that the unique resource of the social phenomenon of state identity under conditions of globalization changes becomes the starting point of the process of forming political and legal stability and national security in the country, provided that the majority of social strata of the population are potentially mobilized around competing proposals presented within the democratic space of state-building processes, consciously choosing common points of contact and fixing them in constitutional and other legislative postulates. It is substantiated that a comprehensive socio-philosophical analysis of the understanding of the social phenomenon of state identity ensures an organic synthesis of ethnic, national, civic, and cultural identity as different formats of collective coexistence, social integration, and the creation of a stable normative-legal living space within the territory of our country. The dissertation examines the substantive content of the principles of systematicity, subjectivity, historicism, complexity/multidisciplinarity, dynamism, tendency/changeability, empiricism and methodological sensitivity, legitimacy and normativity, and contextualization, which expand the possibilities of both interdisciplinary and structurally detailed analysis of the key concepts of the research – the socio-civilizational dimension, state identity, and the vitality of the nation. The author analyses the worldview-oriented characteristics of the Ukrainian regional civilizational development through the prism of natural socio-cultural, economic, and research-educational potential from the point of view of their strategic resource for strengthening the geopolitical status of Ukraine in the competitive environment of the planetary community. Carrying out a corresponding substantive analysis of the dialectical dynamics of the processes of correlation between consolidation and confrontation and their influence on the effectiveness of social governance in Ukrainian society, which is experiencing external armed aggression, the author proposes such a theoretical-methodological mechanism for overcoming these contradictions as finding a practical-activity boundary of social balancing between the influences of the elements of consolidation/confrontation, which makes it possible to ensure internal social stability in the state and strengthen its defensive power. Two principal approaches are identified: 1) the principle of basic values and stereotypes that are accepted by the whole society without exception, do not cause disputes, have a limited scope determined by the requirements of martial law, thereby ensuring the collective viability of the community; 2) the principle of basic goals and concrete activity-oriented means of implementing socio-economic projects and programmes, which ensures the achievement of a state of consensus in society, allows a discursive space for discussion, and democratic methods of decision-making. It is proved that the socio-economic nature of the implementation of these principal approaches of defence policy under martial law ensures the conditions for the survival of the nation and is associated with tolerant means of correcting actions that are not accepted by everyone as the best, but are aimed at achieving the protection of national sovereignty and the common civic good. Carrying out an analysis of the domestic scholarly discourse in the study of the process of conceptualizing state identity under the critical conditions of armed aggression, it was noted that it is formed at the intersection of three basic levels: national, civic, and cultural-civilizational, and is the result of the comprehension of historical experience, shared values, and the political legitimacy of the state.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Chubur, N., Khvist, V., Sarakun, L., Slyva, A., & Shevchenko, N. Prospective vision of political and economic trends on the international scene: Period 2024-25 (Перспективне бачення політичних та економічних

тенденцій на міжнародній арені: Період 2024-25 років). *Interacción Y Perspectiva*, 2024. 14 (3), P. 895-909.

- Слива А.О. Трансформація політичної системи українського суспільства в умовах зовнішньої агресії: політично-філософський аспект проблеми демократизації. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. №50. 2024. С.112-118.
- Слива А. Консолідація і конфронтація в українському суспільстві в умовах зовнішньої агресії: соціально-філософський аспект. *Культурологічний альманах*. №3. 2024. С. 247-254.
- Слива. А.О. Постнекласичні візії життєвої сили нації: державницько-політичний вимір. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. №55. 2025. С. 160-167.
- Слива А., Юхименко Н. Державна ідентичність як унікальний ресурс політико-правової стабільності. *Політологічний вісник КНТУ імені Тараса Шевченка*. Вип. 99. 2025. С. 56-78.
- Слива А.О. Перспективи цивілізаційного розвитку українського суспільства. *Соціально-антропологічна наука: гуманітарні виміри і цивілізаційні виклики: Збірник наукових праць*. Переяслав, 2024. С. 42-44.
- Левченко Л., Слива А. Сучасні виклики демократії в умовах війни. *Консолідація суспільства як ключовий чинник національної стійкості й розвитку суб'єктності України: збірник наукових праць*. Переяслав, 2025. С. 51-57.
- Слива А.О. Основні принципи дослідження державної ідентичності та вітальності нації. *Соціально-економічна та правова політика України: виклики сьогодення. Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Чернігів, 2025. С.170-175.
- Слива А., Тірбах А. Трансформація ціннісних орієнтацій в українському суспільстві в умовах війни. *Консолідація суспільства як ключовий чинник національної стійкості й розвитку суб'єктності України: збірник наукових праць*. Переяслав, 2025. С. 84-89.
- Слива А. Сутність, засади та принципи формування державної ідентичності у соціально-філософському дискурсі. *Advances in Science, Technology, and Society: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference (Oxford, United Kingdom, 11 January 2026)*. Lulu Press, Inc., 2026.P. 211-216.
- Слива А.О. Соціально-антропологічний вимір трансформаційних процесів у повсякденних практиках людини постсучасності. *The 23th International scientific and practical conference «Digital transformation: modern technologies for people and education» (June 9-12, 2026) Sofia, Bulgaria*. International Science Group. 2026. P. 222-225.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U111186

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юхименко Наталія Федорівна

2. Nataliya F. Yukhymenko

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7739-9716

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доній Наталія Євгеніївна

2. Nataliia Y. Donii

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7933-887X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муляр Володимир Ілліч

2. Volodymyr I. Muliar

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1585-7328

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хамітов Назіп Віленович

2. Nazip V. Khamitov

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8193-9383

Додаткова інформація: Член-кореспондент НАН України

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Олена Петрівна

2. Olena P. Kravchenko

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8736-8128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Герасимова Ельвіра Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Герасимова Ельвіра Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сіропол Володимир Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна